

עֲזָרֵי מַעַם הַשָּׁמַיִם עוֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר הַזֵּהָר

שִׁחְבֵּר הַתְּנַא הָאֱלֹקִי רַבָּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיעֵ"א

וּבּוֹ: "סֵפֶר הַזֵּהָר", "זֵהָר חֲדָשׁ", "תְּקוּנֵי הַזֵּהָר"

מְנַקֵּד

פְּרָשֶׁת בְּרֵאשִׁית

מְבַאֵר בְּלִשׁוֹן הַקֶּזֶזׁשׁ עִם פְּרוּשׁ מִל וְנַחֲמָד לְמַעַן יִרְוֶץ הַלּוֹמֵד בּוֹ

מְחֻלַּק ל- תַּתְק"ס (960) קוֹנְטֵרְסִים

ל"ב כְּרֻכִים שֶׁל ל' חֻלְקִים

כֹּרֵךְ ב' - חֻלְק י"ט

קוֹנְטֵרְס 49

מוֹפָץ לֵלֵא מֵטְרוֹת רוּחַ כֻּלָּל - לְקִירוֹב הַגְּאוּלָּה בְּרַחֲמִים

בְּסִפְרָא דָּא יִפְקוּן בֵּיה מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי

יַחַד שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל לְסִיּוּם כֻּל סֵפֶר הַזֵּהָר בְּדִקּוֹת סְפוּרוֹת

"קוֹדֶשׁא בְּרִין הוּא אֹרִייתָא וְיִשְׂרָאֵל חַד הוּא"

יֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי "מִפְעַל הַזֵּהָר הָעוֹלָמִי"

אֲדָר א' תְּשַׁע"א לַפ"ק - בַּעִיָּה"ק בֵּית שְׁמֵשׁ תּוֹכֵב"א

ספר
הזוהר
היומי

מחולק ל-354
ימות השנה

ספר
הזוהר
היומי

מחולק ל-354
ימות השנה

א
תשרי - חשון
סדר: בראשית
בראשית - מקץ

א
תשרי - חשון
סדר: בראשית
בראשית - מקץ

הקדמה לזוהר תתק"ס חלקים - מבצע "יחד כל ישראל"

ישראל הקדושים והטהורים ה'מה כלולים כל ששים רבוא נשמות בתוך ספר הזוה"ק, בדפנת רבינו הקדוש הרמח"ל זי"ע באגרותיו. ולכן כל אחד יטמין עצמו בספר הזוהר הק' במיוחד בדורנו דרא בתראה ודור אחרון. ובזהר (זהר חלק ג' דף קנ"ג): ברעיא מהימנא כתב דהוא "תיבת נח" שמציל מפני המבול הנורא. ולזה תקן הרמח"ל זי"ע דיקבצו את כל ישראל ללמוד זוה"ק ובזה יתבטלו כל הגזרות – ויצמחו הישועות בצמיחת קרן דוד במהרה. (ועין בספר זכותא דרשב"י).

כתב בשדי חמד (מערכת מ' סוף בלל קצ"ח) וז"ל: מצוה שעושים אותה הרבה בני אדם בשתפנות, כל אחד נוטל שכר פאילו עשאה פולה לבדו, ומטעם זה נוהגים כל בית ישראל לעשות חבורת ש"ס ומחלקים הש"ס בין כמה בני אדם, שכל אחד לוקח מסכת אחת, ועושים סיום פעם אחת בשנה, וכן חבורות שחלקו ביניהם ללמוד סדר משניות, ושורת הדין נותנת שיטול כל אחד ואחד שכר פאילו למד הש"ס פולו, עכ"ל. – שמחת סיום ספר הזהר: הרבי רבי ברוך נכד הבעל שם טוב זיע"א, נהג בכל שנה ושנה ביום ל"ג בעומר לעשות סיום ספרי הזהר הקדוש, ואחר הסיום לקח הספר הזהר בידי קדשו ורקד כמה שעות, ואחרי רקודין דקדשה משמחת היום ומשמחת התורה נשק בפי קדשו את ספר הזהר ואמר בזה הלשון, "איך קען דיה, און דו קענסט מיר" [פירוש: אני מפיר אותך, ואתה מפיר אותי]. (טעמי המנהגים).

קריאת גדולי ירושלים בשנת תרפ"א: מעלת למוד הזהר הקדוש אשר הוא מבטל כל מיני פרעניות וגזרות קשות ורעות ומותנא וחרבא ובזה מעלמא... לשקד על למוד הזהר לגמר בארץ ובחוצה לארץ אלף סיומים... וברור כי גם אנשי חוץ לארץ יעלה הלמוד שלהם עם אנשי עיר הקדש במסלת בית קדש הקדשים בסוד כל ישראל ערבים זה בזה, ונכנס לשנה חדשה שנת גאלה וישועה ברחמים על עמו ישראל ועל כל העולם כלו... סיום זהר לעלוי מזל עם ישראל ולבטל כל הצרים אותם עליונים ותחתונים, ויפר עצת אויבינו ויקלקל מחשבותם ולא תעשינה ידיהם תושינה, וישראל ישכן לבטח ונראה בנחמת ציון, ובמהרה יתקיים "ישראל דרור בארץ אבי"ר.

הלומדים בחבורה – כל אחד כמה דקות ומשתתפים ומתאחדים ברצונם, עולה להם לפולם שלמדו כל הזוה"ק, וכך נוכל בשבע דקות לעשות סיומי זוהר לאלפים, ויתקיים בנו דברי הנביא ישעיה (פרק ס' כ"ב) "הקטן יהיה לאלף" שאפילו בדורנו הנמוך – יוכל להחשב לשר האלף, שסים כל הזוה"ק, ובפלא יועץ (ערך רבים) כתב: וכמה מעלות טובות לתורה דרבים ותפלה דרבים וכל מצוה הנעשית ברבים, הנה כי פן ראוי לכל אדם להתחבר עם יראי ה' וחושבי שמו ולקיים מאמר דוד המלך ע"ה (תהילים קי"ט ס"ג) "חבר אני לכל אשר יראוך". עכ"ל.

על סיום "כל ספר הזהר" בגירסא מצינו מנהג ישראל לעשות אז סעדת מצוה ולפטר בכורים מתענית בערב פסח. (ספר דרך ארץ מנהגי יהודי ארם צובה חלק א' עמוד כ"ז). (ועין בשו"ת פרחי פהונה חלק אר"ח סי' ג"ג)... וממילא כל שכן בלמוד הזוהר

עלינו לשמוח בסיום למודו, שזכות לימוד הזוהר הוא הדבר היחיד להוציאנו מעבדות לחרות כנזכר בזוהר הקדוש, ועוד שהזוהר מלא על גדותיו ממשניות, ובכלל מסכתות נחשב, וזה הוא בכלל סעודת מצוה, עת"ד.

ובספר תולדות קול יהודה (אות ל"ג) איתא עובדא: דפעם אחת ביומי דאב קודם הצום עשה סעודת סיום ואכלו בשר, ושאלו אותו על מה עשה סיום, והשיב כי סים את הספר הקדוש עשרה מאמרות להרמ"ע מפאנו ז"ל, וכן במנהגיו (שם אות קכ"ט), פעם אחת במוצאי תשעה באב אכל בשר, ואמר שיש לו סיום על ספר פרי עץ חיים (להאר"י הקדוש), ע"כ. ובספר סוד ה' מבאר: ועל פי דברי הפסא מלך והבן איש חי ועודו – מעלת הלמוד בזוה"ק, שהלמוד ממש נתהפך לאיש חדש וטהור, ומתמלא שמחה בכל רגע בלומדו, ובוודאי בסיים כל חלק, כמו ספר התיקונים, זהר על התורה, וזוהר חדש, עלינו לשמוח ולעשות סעודה גדולה על כל חלקי הזוהר ובוודאי על האדרא הקדושה שבלמוד האדרא הקדושה זוכה שהרשב"י בכבודו ובעצמו בא מעטר כמלך ויושב ומקשיב בקולו בשלומד האדרא.

כתב המקבל הקדוש רבי אברהם אזולאי זי"ע א זקנו של החיד"א בשם המקבל הרב אברהם גלאנטי זי"ע, בספרו "אור החמה" על ה"אדרא דמשפנא" (שבפרשת משפטים דף קכ"ג ע"ב), וזה לשון קדשו: אפילו עוד היום אחר שנפטר רשב"י מבינינו, כל זמן שאנו עוסקים בדברי האדרא, "אתער" בא רבי שמעון מעטר כמלך בעטרותיו בראש, ויושב בגון, עכ"ל. האם יש שמחה גדולה מזו, על פן ראוי לעשות סעודת מצוה. ובוודאי כאשר יבקש ויתפלל בזכות הרשב"י תתקבל תפלתו ותעשה בקשתו, ומבאר בכתבי האר"י (שער הפסוקים, שיר השירים): "היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני": ראשי תבות ח' בירים מ' קשיבים ל' קולך ה' שמיעני, הוא חמלה, כמו שדרשו בזוהר בפרשת שמות (דף י"ב ע"ב), על פסוק והנה נער בוכה ותחמל עליו וגו', והבן זה, עכ"ל. ובזהר שם בארו שהשכינה חומלת כאשר חוזרים בתשובה, שקודם קטרגה מדת הדין על בטול תורה, וכאשר חוזרים בתשובה ומתקנים, מיד חומלת השכינה הקדושה, ונשמעת התפילה ועל דרך דברי האר"י כאשר משתף עצמו עם הציבור בלמודו, אז מעורר את השכינה הקדושה לחמל עליו ולשמע תפלתו ולעשות בקשתו לטובה. ובאור החיים הקדוש כתב דגואל הראשון הוא גואל האחרון כמו שאמרו בזוה"ק מ'ה ש'היה היא – ראשי תבות משה – שיהיה, שהוא הגואל האחרון. (אפשר לרמוז דהרשב"י נשמת משה ובזכותו נגאל), ואין משה רבינו ע"ה מוסר התורה רוצה לגאול עם של בטלנים, עת"ד האור החיים הקדוש זי"ע א. ובזוה"ק קראו למי שלא לומד סודות התורה ולכלל הפחות למוד בקריאה זוה"ק, עם הארץ, ובגללו מתעבב הגאולה רח"ל. על פן פלנו צריכים להתחזק ולהתאחד בלמוד הקדוש הזה. וברוך ה' שזכינו בדרךנו להתחבר כלל ישראל עם "מפעל הזוהר העולמי" העובד ללא לאות ללא מטרות רוח, ולוקח על שכמו משא ועול החובות למען הקים השכינה הקדושה ולשמח לאבינו שבשמים – על פן אחי! כל אחד יכלל בלמוד הנשגב הזה למען פדות השכינה הקדושה ולמען פדות נפשנו ופדות עמו ישראל בקרוב בימינו ברחמים, אכ"ר.

תפלה קדם למוד האוהר הקדוש

רבון העולמים ואדוני האדונים, אב הרחמים והסליחות. מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, בקדשה ובהשתחויה, שקרבתנו לתורתך ולעבודתך עבודת הקדש, ונתת לנו חלק בסודות תורתך הקדושה. מה אנו, מה חיינו, אשר עשית עמנו חסד גדול כזה. על כן אנחנו מפילים תחנונינו לפניך, שתמחול, ותסלח, לכל חטאתינו ועוונותינו, ואל יהיו עוונותינו מבדילים בינינו לבייך. ובכן יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, שתכוננו לבבינו ליראתך ואהבתך, ותקשיב אזניך לדברינו אלה, ותפתח לבבינו הערל בסודות תורתך, ויהיה למודנו זה נחת רוח לפני כסא כבודך פריח ניחוח. ותאציל עלינו אור מקור נשמתנו בכל פחינתנו, ושיתנוצצו ניצוצות עבדיך הקדושים אשר על ידם גלית דבריך אלה בעולם. וזכותם, וזכות אבותם, וזכות תורתם, ותמימותם, וקדשם, יעמוד לנו לבל נפשל בדברים אלו. ובזכותם תאיר עינינו במה שאנו לומדים. כמאמר נעים זמירות ישראל "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך". יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי. כי יי יתן חכמה מפיו דעת ותרונה: (קבלה מהאר"ל)

לשים יחוד קודשא בריה הוא ושכינתיה, בדחילו ורחימו, ורחימו ודחילו, ליחדא שם יוד בן"י בוא"ו בן"י ביהודא שלים, על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל לאקמא שכינתא מעפרא, ולעלוי שכינת עויגו אם הבנים שמחה. הריני מקשר עצמי בלימוד הקדוש הזה בנשמות כל התנאים והצדיקים הפתובים בזוהר הקדוש ובראשם התנא האלוני רבי שמעון בר יוחאי ורבי אלעזר בנו. ועל ידי זה תתקיים תפלת דוד המלך עליו השלום (תהלים סא, ד-ה) פי היית מחסה לי מגדל עז מפני אויב. אגורה באהלה עולמים אחסה בסתר כנפיה סלה. ואזפה שבלמודינו זה יהיו שפתותיהם דובבות בקבר, למען שמו באהבה לעשות נחת רוח ליוצרנו ולעשות רצון בוראנו. ובהדין ספרא ספר האוהר, יפקון ישראל מן גלותא ברחמי, יראה אל עבדיך פעלה והדרך על בניהם. ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו, ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו (תהלים צ, טז-יז). (סוד ה')

[תפלה לרפואות וישועות]

הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת לרעה פמוה, והריני אוהב כל אחד מבני ישראל כנפשי ומאדי, והריני מזמין את פי ללמוד בספר הזוהר הקדוש לזכות ... כב"פ (וכאן יפרט בקשות) [לרפואות...] [ישועת ...] [לבנים ...] השם ישלח דברו יחזקהו וירפאהו ברפואת הנפש ורפואת הגוף ברמ"ח אבריו ושם"ה גידיו בתוך שאר חולי ישראל ויארץ ימיו ושנותיו בנעימים] [ויזשיעהו בדבר ישועה ורחמים ...] אמן סלה.

והמשפילים וזחירו פזהר הרקיע : כך אומר משה רבנו עליו השלום לרבי שמעון בר יוחאי ז"ע א': "בהאי חבורא הילך האייהו ספר הזהר... ובגין דעתידין ישראל למטעם" מאילנא דחיי, האייהו ספר הזהר, יפקון ביה מן גלותא ברחמי". פרוש: מטעם שעתידים ישראל למטעם מאילן החיים שהוא ספר הזהר, על ידו יצאו מן הגלות ברחמים, (רע"א מהימנא פ) זשא דף קכד: (רמ"ק)).

ובפרוש אמר אליהו זכורנו לברכה לרבי שמעון בר יוחאי ע"ה הבהאי ספר הזהר יתקרון מן גלותא פד אתגליא בדרא בתראה בסוף יומינא ובית יפקון מן גלותא, ומגדל העגש שכתב רחמנא ליצלן "וי ליה טב ליה הלא יתברי ולא יליף", ממנו יודע גדל החיוב וזקל השכר למי שלומד קבלה, כי למוד הזהר בגי'רסא בעלמא בונה עולמות וכל שבין אם יזכה ללמוד ולהבין פרוש מאמר אחד יעשה בו תקון למעלה בשעה אחת מה שלא יעשה בלמוד הפשט שנה תמימה. - זה המאמר הביאו מורנו הרב חיים ויטאל ז"ל בהקדמתו לספר עץ חיים, להודיע כמה גדול החיוב המטל על הלומדים החרידים לדבר השם ללמוד קבלה, וענשם כמה גדול אם אינם לומדים, כי יעשה בשעה אחת בלמוד הקבלה מה שלא יעשה בלמוד הדש' ימים בפשטי התורה. (פסא מלך לתקוני זהר)

ואמר אליהו הגביא לרבי שמעון בר יוחאי: וכמה בגי' זשא לתתא יתפרנסון מהאי חבורא דילך, פד יתגלי לתתא בדרא בתראה בסוף יומינא... פרוש: כמה בגי' אדם למטה יתפרנסון מזה החבור שלך (שנתיה להם מיון ותקון הנפש ע"י למוד הזהר) כאשר יתגלה למטה בדור האחרון בסוף הימים, (קרוב לביאת משיח) ובשביל למוד הזהר"ק יתקיים מה שכתוב "וקראתם דור בארץ לכל יושביה" - פרושו שיבוא משיח צדקנו ויתקע בשופר גדול לחירותנו בב"א. (תיק"ז ת"ו - הגר"א ובל"ר). - לשון הכסא מלך: ועל זה הלמוד אמר הקב"ה (ברכות ח ע"א), שזושב קאלו פדאני לי ולבני מהגלות. - ובמקדש מלך אמר: כי כמה מעלות טובות יש למשתתף בלמוד פרוש מאמרי רבי שמעון בן יוחאי, ואין קץ לגדל שכרו, ואשרינו ומה טוב חלקנו אם נזכה לעזר ולקרב ביאת משיחנו, כי כך גזר הבורא יתברך שלא יתגלה ויהיה לנו ספר הזהר הקדוש עד סוף הימים שבזכותו יבוא הגואל, כי סגלה זו בו תוקא ולא בזולתו, עכ"ל.

הצדדים, וללקט רוחות ונשמות, שיהיה כבוד הקדוש ברוך הוא למעלה ולמטה. שכל מי שלא מתעסק בפריה ורביה, מקטין את הדמות של רבונו שלא ימצא בעולם הזה, וגורם שלא תשרה שכינה בעולם הזה. כמו שמתוספות רוחות ונשמות, כך מתוסף לרדת (נ"א דנקא) לעולם הזה כבוד המלך, שכתוב (משלי יד) ברב עם הדרת מלך ובאפס לאם מחמת רזון.

הדרת מלך - זה זיו כבוד המלך שמתוסף לרדת לעולם הזה. מחמת רזון - זה הקטנת דמות המלך שמקטין מהעולם הזה, כך מקטין גם למעלה, שהרי אותו זיו לא יורד, ונחשב על אותו אדם כאלו שפך דמים, שגרע הדמות שלמטה כמו שלמעלה, שכתוב (בראשית ט) כי בצלם אלהים עשה את האדם. והוא מקטין צלם אלהים למטה והדמות ודיוקן למעלה, ולכן צריך אדם להתעסק בפריה ורביה ולעשות צלם אלהים להגדיל כבוד ה' בכל הצדדים: ע"כ מההשמטות.

השרמה מוההשמטות (סימן לח) ר"מ

מצוה זו לקיים מצות פריה ורביה לקיים בן ובת, משום שאב שם 'י, ואם שם ה', בן שם ו', בת שם ה', ואב ואם שיש להם בן ובת, גם ה' לא שורה עליהם. וכמו זה במעשה בראשית אמר (בראשית א) פרו ורבו, פרו מצד הימין, ורבו מצד השמאל, שבו ברא אלהים הכל, וברא זה עמוד האמצעי, את הארץ - זו שכינה. ולמה צריך ארבע, באב ואם בן ובת? משום שהרי התקדשו והתברכו בשלש קדשות ושבע ברכות שהם 'י, צריכות להיות ארבע

לכל סטרין ולמלקט רוחין ונשמתין למהוי יקרא דקדשא בריך הוא עילא ותתא. דכל מאן דלא אתעסק בפריה ורביה אזעיר דיוקנא דמריה דלא אשתכח בהאי עלמא. וגרים דלא שרייא שכינתא בהאי עלמא דכמה דאתוספן רוחין ונשמתין, הכי אתוסף לנחתא (נ"א דנוקתא) בהאי עלמא זיו יקרא דמלפא דכתיב (משלי י"ד) ברב עם הדרת מלך ובאפס לאם מחמת רזון.

הדרת מלך דא זיו יקרא דמלפא דאתוסף לנחתא בהאי עלמא, מחמת רזון דא זעירו דדיוקנא דמלפא דאזעיר מהאי עלמא, הכי אזעיר מעילא. דהא ההוא זיוא לא נחית, ואתחשב על ההוא בר נש כאילו אושיד דמין דגרע דיוקנא דלתתא כגוונא דלעילא דכתיב פי בצלם אלהים עשה את האדם, ואיהו אזעיר צלם אלהים לתתא, ודמות ודיוקנא לעילא. ועל דא אצטריך בר נש לאתעסקא בפריה ורביה ולמעבד צלם אלהים לאסגאה יקרא דיי בכל סטרין: (עד כאן מההשמטות)

השלמה מוההשמטות (סימן לח) רעיא מהימנא

פקודא דא לקיים פריה ורביה לקיים בן ובת. בגין דאב תמן 'י, ואם תמן ה', בן תמן ו', בת תמן ה'. ואב דלית לון בן ובת, גם 'י לא שריא עליהו, וכגוונא דא בעובדא דבראשית אמר פרו ורבו. פרו מסטרא דימינא ורבו מסטרא דשמאלא דביה ברא אלקים כלא, וברא דא עמודא דאמצעיתא. את הארץ דא שכינתא. ואמאי צריך ד', באב ואם בן ובת. בגין דהא אתקדשו ואתברכו בשלש קדושות ושבע ברכאן דאינון 'י, צריכין למהוי ד' אתוון דשריין עליהו עשרה, למהוי בר נש רשות היחיד למאריה, דרחבו ד' וגבהו 'י. ומאן דמתעסק באורייתא ובמצוה בדחילו

אותיות ששורות עליהם עשרה, להיות אדם רשות יחיד לאדונו, שרחבו ארבעה וגבהו עשרה. ומי שמתעסק בתורה ובמצוה ביראה ובאהבת אדונו, במקום יראה שרוייה שם י', במקום אהבה שרוייה שם ה', במקום תורה שרוייה ו', ובמקום מצוה שרוייה ה', במקום הפחשבה שנאמר בה (שמואל ב' ט) וזאת תורת האדם, כלול מהכל, שורה בו יו"ד ה"א ו"א יו"א, (תהלים קכ) אם ה' לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו, אינון סמא"ל ונחש ע"כ: (עד כאן מההשמטות)

נעשה אדם בצלמנו כדמותנו, דאתכליל בשית סטרין כליל מפלא כגוונא דלעילא, בשייפי מתקנן ברזא דחכמתא כדקא יאות פלא תקוונא עלאה. נעשה אדם רזא דכר ונוקבא כלא בחכמתא קדישא עלאה. בצלמנו כדמותנו לאשתכללא דא כדא למיהוי (ר"א ל"ג טד) הוא יחידי בעלמא שליט על כלא:

וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד, הכא אתתקן מה דלא אתמר פי טוב בשני בגין דאתברי ביה מותא, והכא אתמר והנה טוב מאד. ואזלא כמה דאמרי חברייה והנה טוב מאד זה מות.

וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד, וכי לא ראה אותו קדם? אלא הכל ראה הקדוש ברוך הוא. ומה שאמר את כל - לרבות כל הדורות שיבואו אחר כף, וכן כל מה שיחדש בעולם בכל דור ודור בטרם שיבואו לעולם. אשר עשה - זה כל מעשי בראשית ששם נברא יסוד ועקר לכל מה שיבא ויתחדש בעולם לאחר מכן. ומשום כף ראה אותו הקדוש ברוך הוא עד שלא היה, ושם את הכל במעשה בראשית. יום

וירחימו דמאריה באתר דיראה שריא תמן י', באתר דאהבה שריא תמן ה'. באתר דתורה שריא ו', ובאתר דמצוה שריא ה'. באתר דמחשבה דאתמר בה (שמואל ב' ז) וזאת תורת האדם, כליל מפלא. שריא ביה יו"ד ה"א ו"א יו"א. (תהלים קכ"ז) אם יי לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו, מאי שוא עמלו בוניו בו, אינון סמא"ל ונחש ע"כ: (עד כאן מההשמטות)

נעשה אדם בצלמנו כדמותנו, דאתכליל בשית סטרין כליל מפלא כגוונא דלעילא, בשייפי מתקנן ברזא דחכמתא כדקא יאות פלא תקוונא עלאה. נעשה אדם רזא דכר ונוקבא כלא בחכמתא קדישא עלאה. בצלמנו כדמותנו לאשתכללא דא כדא למיהוי (ר"א ל"ג טד) הוא יחידי בעלמא שליט על כלא:

וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד, הכא אתתקן מה דלא אתמר פי טוב בשני בגין דאתברי ביה מותא, והכא אתמר והנה טוב מאד. ואזלא כמה דאמרי חברייה והנה טוב מאד זה מות.

וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד, וכי לא ראה אותו קדם? אלא הכל ראה הקדוש ברוך הוא. ומה שאמר את כל - לרבות כל הדורות שיבואו אחר כף, וכן כל מה שיחדש בעולם בכל דור ודור בטרם שיבואו לעולם. אשר עשה - זה כל מעשי בראשית ששם נברא יסוד ועקר לכל מה שיבא ויתחדש בעולם לאחר מכן. ומשום כף ראה אותו הקדוש ברוך הוא עד שלא היה, ושם את הכל במעשה בראשית. יום

הששי - מה שונה בכל הימים שלא נאמר בהם ה'א? אלא כאן כאשר נתקן העולם, התחברה הנקבה בזכר בחבור אחד. ה' בששי [שהוא] [יסוד] להיות הכל אחד. ויכלו - נתקנו הכל אחד [אחד]. נתקנו מהכל והשתלמו בכל.

ויכלו השמים והארץ וכל צבאם. רבי אלעזר פתח, (תהלים לא) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך פעלת לחוסים כף נגד בני אדם. בא ראה, הקדוש ברוך הוא ברא אדם בעולם והתקין אותו להיות שלם בעבודתו ולתקן את דרכיו כדי שיזכה לאור העליון שגנו הקדוש ברוך הוא לצדיקים, כמו שנאמר (ישעיה סד) עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחפה לו. השלמה מההשממות (סימן ט"ל)

ישב רבי ברכיה ודרש, מה זה שאנו אומרים כל יום העולם הבא, ולא יודעים מה אמר, העולם הבא מתרגם עלמא דאתי (העולם הבא), מלמד שקדם שנברא העולם עלה במחשבה לברא אור גדול להאיר, ונברא אור גדול שאין כל בריה יכולה לשלט בו. צפה הקדוש ברוך הוא שאינם יכולים לסבלו, לקח שביעי ושם להם במקומו, והשאר גנזו לצדיקים לעתיד לבא. אמר, אם יזכו בזה השביעי וישמרוהו - אתן להם זה לעולם אחרון, והיגו שפתוב העולם הבא, שפבר בא מקדם ששת ימי בראשית. זהו שפתוב (תהלים לא) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך פעלת לחוסים כף נגד בני אדם: ע"כ מההשממות.

ובמה יזכה האדם לאותו האור? בתורה. שכל מי שמשתדל בתורה בכל יום, יזכה להיות לו חלק בעולם הבא, ויחשב לו

הששי, מאי שנא בכלהו יומי דלא אתמר בהו ה"א, אלא הכא כד אשתכלל עלמא אתחברת נויקבא בדכורא בחבורא חד, ה' בששי (ר"א דאיהו ס"א יסוד) למיהוי כלא חד. ויכלו, אשתכללו כלא חד (ר"א כחד). אשתכללו מפלא ואשתלימו בכלא:

ויכלו השמים והארץ וכל צבאם. רבי אלעזר פתח (תהלים לא) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך פעלת לחוסים כף נגד בני אדם. תא חזי, קדשא בריה הוא ברא לבר נש בעלמא, ואתקין ליה למיהוי שלים בפולחניה ולאמתקנא ארחוי, בגין דיזכי לנהורא עלאה דגניז קדשא בריה הוא לצדיקייא כמה דאתא אמר, (ישעיה סד) עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחפה לו.

השלמה מההשממות (סימן מ"ל)

ישב רבי ברכיה ודרש מאי הא דקא אמרינן כל יומא העולם הבא, ולא ידעינן מאי קאמר, העולם הבא מתרגם עלמא דאתי מלמד שקודם שנברא העולם עלה במחשבה לברוא אור גדול להאיר ונברא אור גדול שאין כל בריה יכולה לשלוט בו, צפה הקדוש ברוך הוא שאינן יכולין לסובלו לקח שביעי ושם להם במקומו והשאר גנזו לצדיקים לעתיד לבא. אמר אם יזכו בזה השביעי וישמרוהו, אתן להם זה לעולם אחרון. והיינו דכתיב, העולם הבא. שפבר בא מקודם ששת ימי בראשית. הדא הוא דכתיב, (שם ל"א) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך פעלת לחוסים כף נגד בני אדם: (ע)

כאן מההשממות

ובמה (ס"א ובי בר נש) יזכי ליה לבר נש לההוא נהורא, באורייתא. דכל מאן

דַּאשְׁתַּדַּל בְּאוּרֵייתָא בְּכָל יוֹמָא יִזְכִּי לְמַהוּ
 לִיה חוּלְקָא בְּעֵלְמָא דְאַתִּי, וְיִתְחַשֵּׁב לִיה
 כְּאֵלוּ בְּאֵנִי עֲלָמִין, דְּהָא בְּאוּרֵייתָא אֲתַבְנִי
 עֲלָמָא וְאֲשְׁתַּכְּלַל הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (משלי א) יי
 בְּחֻכְמָה יִסַּד אֲרִץ פּוֹגֵן שָׁמַיִם בְּתַבּוּנָה, וְכְתִיב,
 (משלי ח) וְאֶהְיֶה אֲצִלוּ אֲמוֹן וְאֶהְיֶה שְׁעֵשׂוּעִים
 יוֹם יוֹם וְכָל דַּאשְׁתַּדַּל בְּהָ שְׁכָלִיל עֲלָמִין
 וְקִיִּים לִיה.

וְהָא חֲזִי, בְּרוּחָא עֲבִיד קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא
 עֲלָמָא, וּבְרוּחָא מִתְקַיְימָא, רוּחָא דְאֲנוּן
 דְלַעֲאן בְּאוּרֵייתָא, וְכָל שְׁפָן רוּחָא דְהִבֵּל
 דְרַבִּי דְבִי רַב. מָה רַב טוּבָךְ דָּא טוּבָא
 דְאֲתַגְנִיז. לִירְאִיךְ לְאֲנוּן דְחִלִּי חֻטְאָה. פְּעֻלְתָּ
 לְחוּסִים בְּךָ. מְאִי פְּעֻלְתָּ דָּא עוּבְדָּא
 דְבְּרֵאשִׁית. רַבִּי אַבָּא אָמַר דָּא גַן עֵדֶן, דְּהָא
 בְּאוּמְנוּתָא עֲבִיד לִיה קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא
 בְּאַרְעָא כְּגוּוֹנָא דְלַעֲיִלָּא. לְאַתְתַּקְפָּא בִּיה
 צְדִיקָיָא (דף 100 ע"ב) הָדָא הוּא דְכְּתִיב (תהלים לא)
 פְּעֻלְתָּ לְחוּסִים בְּךָ, נִגְדַּ בְּנֵי אָדָם, דְּהָא הוּא
 נִגְדַּ (בני) אָדָם. וְאַחְרָא נִגְדַּ עֲלָאִין קִדְשִׁין.
 אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן גַּן עֵדֶן לְעִילָּא וְנִגְדַּ בְּנֵי אָדָם
 הוּי (ואפילו אחרא נגד בני אדם הוּי) לְאַתְפְּנֵשָׁא בִּיה
 צְדִיקָיָא דְעֲבָדִי רַעוּתָא דְמֵאֲרִיהוֹן.

וְיִכְלֹו, דְּכָלוּ עוּבְדִין דְלַעֲיִלָּא וְעוּבְדִין
 דְלַתַּתָּא. הַשְּׁמַיִם וְהָאָרֶץ לְעִילָּא
 וְתַתָּא. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר עוּבְדָּא וְאוּמְנוּתָא
 דְאוּרֵייתָא שְׂבַכְתָּב וְעוּבְדָּא וְאוּמְנוּתָא דְתוֹרָה
 שְׂבַעַל פְּהָ. וְכָל צְבָאָם אֵלִין פְּרֻטֵי דְאוּרֵייתָא
 אֲפִין דְאוּרֵייתָא שְׂבַעִים פְּנִים לְתוֹרָה. וְיִכְלוּ,
 דְאַתְקִימוּ וְאֲשְׁתַּכְּלוּ דָּא בְּדָא. שְׁמַיִם וְאָרֶץ
 פְּרֻט וְכָלִל. וְכָל צְבָאָם, רְזִי דְאוּרֵייתָא דְכִיִּין
 דְאוּרֵייתָא מְסַאֲבֵן דְאוּרֵייתָא.

כְּאֵלוּ בְּנֵה עוֹלָמוֹת, שְׁהַרִי בְּתוֹרָה
 נִבְנֵה הָעוֹלָם וְנִתְקַן. זְהוּ שְׂכַתּוּב
 (משלי א) ה' בְּחֻכְמָה יִסַּד אֲרִץ פּוֹגֵן
 שָׁמַיִם בְּתַבּוּנָה, וְכְתוּב (שם ח)
 וְאֶהְיֶה אֲצִלוּ אֲמוֹן וְאֶהְיֶה
 שְׁעֵשׂוּעִים יוֹם יוֹם. שְׂכָל מִי
 שְׂמַשְׁתַּדַּל בְּהָ, מִתְקַן עוֹלָמוֹת
 וּמְקִיִּים אוֹתָם.

וּבֵּא וְרָאָה, בְּרוּחַ עֲשֵׂה הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּף הוּא אֵת הָעוֹלָם וּבְרוּחַ הוּא
 עוֹמֵד, רוּחַ שֶׁל אֱלוּ שְׁעוֹסְקִים
 בְּתוֹרָה, וְכָל שְׂכָן רוּחַ שֶׁל הִבֵּל
 תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן. מָה רַב
 טוּבָךְ - זֶה הַטּוֹב שֶׁנִּגְנֹז. לִירְאִיךְ
 - לְאוֹתָם יִרְאִי חֻטְאָ. פְּעֻלְתָּ
 לְחוּסִים בְּךָ - מָה זֶה פְּעֻלְתָּ? זֶה
 מְעֵשֶׂה בְּרֵאשִׁית. רַבִּי אַבָּא אָמַר,
 זֶה גַן עֵדֶן, שְׁהַרִי בְּאֲמֵנוֹת עֲשֵׂה
 אוֹתוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא בְּאָרֶץ
 כְּמוֹ שְׁלַמְעֵלָה, לְחֻזַּק בּוֹ אֵת
 הַצְּדִיקִים. זְהוּ שְׂכַתּוּב (תהלים לא)
 פְּעֻלְתָּ לְחוּסִים בְּךָ נִגְדַּ בְּנֵי אָדָם.
 שְׁהַרִי הוּא נִגְדַּ (בני) אָדָם, וְהָאֲחֵר
 נִגְדַּ עֲלִיוֹנִים קְדוּשִׁים. אָמַר רַבִּי
 שְׁמַעוֹן, גַּן הָעֵדֶן לְמַעְלָה וְנִגְדַּ
 בְּנֵי אָדָם הוּא, [ואפילו אחרא הוא נגד בני
 אדם] לְהַתְּכַנֵּס בּוֹ צְדִיקִים שְׁעוֹשִׂים
 רְצוֹן רַבּוֹנָם.

וְיִכְלֹו - שְׂכָלוּ מְעֵשִׂים שְׁלַמְעֵלָה
 וּמְעֵשִׂים שְׁלַמְטָה. הַשְּׁמַיִם
 וְהָאָרֶץ - לְמַעְלָה וּלְמַטָּה. רַבִּי
 שְׁמַעוֹן אָמַר, מְעֵשֶׂה וְאֲמֵנוֹת
 הַתּוֹרָה שְׂבַכְתָּב וּמְעֵשֶׂה וְאֲמֵנוֹת
 תּוֹרָה שְׂבַעַל פְּהָ. וְכָל צְבָאָם -
 אֵלֶּה פְּרֻטֵי הַתּוֹרָה, פְּנִים שֶׁל
 הַתּוֹרָה, שְׂבַעִים פְּנִים לְתוֹרָה.
 וְיִכְלוּ - שְׁהַתְּקִימוּ וְנִתְקַנּוּ זֶה
 בְּזֶה. שְׁמַיִם וְאָרֶץ - פְּרֻט וְכָלִל.
 וְכָל צְבָאָם - סוּדוֹת הַתּוֹרָה,
 טְהוֹרוֹת שְׂבַתּוֹרָה וְטַמְאוֹת
 שְׂבַתּוֹרָה.

השלמה מההשמטות (סימן מ')

השמינה מההשמטות (סימן מ')

שמיני מאי הוי, יש לו להקדוש ברוך הוא צדיק אחד בעולם וחביב לו מפני שמקיים כל העולם כולו, והוא יסודו, והוא מקבלו ומצמיחו ומגדלו ומשמחו, אהוב וחביב למעלה, נורא ואדיר למטה, מתקן ומקבל למעלה, מתקן ומקבל למטה, והוא יסוד הנפשות כלם.

אמרת שמיני ואמרת יסוד הנפשות כלם, והרי כתוב וביום השביעי שבת וינפש? כן שביעי הוא אלא משום שמכריע ביניהם, וישנם שלש למטה ושלש ממעל, והוא שמכריע ביניהם. ומה הטעם נקרא שביעי? וכי הוא בשביעי? לא, אלא מפני שהקדוש ברוך הוא שבת בשבת באותה המדה, שכתוב (שמות לא) כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ וביום השביעי שבת וינפש. מלמד שכל יום ויום יש לו מאמר אחד שהוא אדון לו, לא מפני שהוא נברא בו, אלא מפני שהוא פועל בעולם פעלה המסורה לו בידו.

פערו כלם פעלתם וקיימו מעשיהם לבר - בא יום השביעי ופעל פעלתו. שמחו כלם, אף הקדוש ברוך הוא, ולא עוד אלא שגדלה נשמתו, שכתוב וביום השביעי שבת וינפש. ומהי שביטה זו? שאין בה מלאכה, והיא מנוחה, שכתוב שבת. משל למה הדבר דומה? למלך שהיו לו שבעה גנות, ובגן האמצעי מעין נאה נובע מקור מים חיים, שלשה מימינו ושלשה משמאלו, ומיד שפועל בעולם אז מתמלא, ושמחים כלם ואומרים: לצרכנו הוא מתמלא. והוא משקה אותם ומגדלם, והם

שמיני מאי הוי, יש לו להקדוש ברוך הוא צדיק אחד בעולם וחביב לו מפני שמקיים כל העולם כולו והוא יסודו והוא מכלכלו ומצמיחו ומגדלו ומשמחו. אהוב וחביב למעלה, נורא ואדיר למטה. מתוקן ומקובל למעלה, מתוקן ומקובל למטה. והוא יסוד הנפשות כלם.

אמרת שמיני ואמרת יסוד הנפשות כלם, והא כתיב וביום השביעי שבת וינפש. אין שביעי הוי, אלא משום דמכריע ביניהו, ויש אינון תלת לרע ותלת לעיל, והוא דאכרע ביניהו. ומאי טעמא אקרי שביעי, וכי הוא בשביעי, לא. אלא מפני שהקדוש ברוך הוא שבת בשבת באותה המדה. דכתיב (שמות לא) כי ששת ימים עשה יי את השמים ואת הארץ וביום השביעי שבת וינפש. מלמד שכל יום ויום יש לו מאמר אחד שהוא אדון לו, לא מפני שהוא נברא בו, אלא מפני שהוא פועל בעולם פעולה המסורה לו בידו.

פערו כלם פעלתם וקיימו מעשיהם לבר, בא יום השביעי ופעל פעלתו. שמחו כלם ואף הקדוש ברוך הוא. ולא עוד אלא שגדלה נשמתו, דכתיב וביום השביעי שבת וינפש. ומאי הוי שביטה זו דלא הוי בה מלאכה, והוי הנחה. דכתיב שבת. משל למה הדבר דומה, למלך שהיו לו שבעה גנות, ובגן האמצעי מעין נאה נובע מקור מים חיים, שלשה מימינו ושלשה משמאלו. ומיד שפועל בעולם, אז מתמלא ושמחים כלם. ואומרים לצרכנו הוא מתמלא והוא משקה אותם ומגדלם והם ממתניין ושוכתין והוא

מִשְׁקָה אֶת הַשְּׂבָעָה. וְהָא כְּתִיב (ישעיה מ"ג)
מִמְזוּרָה אָבִיא זְרַעַךְ וְהוּי חַד מִנְהוֹן וּמִשְׁקָה
לִיָּה. אֶלָּא אִימָא הוּא מִשְׁקָה אֶת הַלֵּב וְהַלֵּב
מִשְׁקָה אַחַר כֵּן בְּלָם. וּמֵאֵי נִיהוּ מִדָּה שְׂבִיעִית
הוּי אוּמַר זו מִדַּת טוֹבוּ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא.

מִמְתִּינִים וְשׁוֹכְתִים, וְהוּא מִשְׁקָה
אֶת הַשְּׂבָעָה. וְהָרִי כְּתוּב (ישעיה מג)
מִמְזוּרָה אָבִיא זְרַעַךְ, וְהִנֵּה אֶחָד
מֵהֶם מִשְׁקָה אוֹתוֹ? אֶלָּא אָמַר,
הוּא מִשְׁקָה אֶת הַלֵּב, וְהַלֵּב
מִשְׁקָה אַחַר כֵּן בְּלָם. וּמֵאֵי מִדָּה
שְׂבִיעִית? הוּי אוּמַר, זו מִדַּת
טוֹבוּ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

מֵאֵי טַעְמָא אָמַר אֶת שְׂבִתוֹתֵי, וְלֹא אָמַר אֶת
שְׂבִתֵי. מִשְׁל לְמָה הַדְּבָר דּוּמָה, לְמַלְךְ
שְׁהִיָּה לוֹ כְּלָה נְאֻה וְכָל שְׂבוּעַ וְשְׂבוּעַ מְזַמְיָנָה
יוֹם אֶחָד לְהִיּוֹת עִמּוֹ. וְהַמְּלִיךְ יֵשׁ לוֹ בְּנִים
נְאִים וְאֵהוּבִים אָמַר לְהֵם הוּאִיל וְכֵן שְׂמַחוּ
אַתֶּם גַּם כֵּן בְּיוֹם שְׂמַחְתִּי כִּי אֲנִי בְּשַׁלְכֶם אֲנִי
מִשְׂתַּדֵּל וְאַתֶּם גַּם כֵּן הִדְרוּ אוֹתוֹ. וּמֵאֵי זְכוֹר
וְשְׂמוֹר זְכוֹר לְזָכַר וְשְׂמוֹר לְנִקְבָּה. מֵאֵי טַעְמָא
(ויקרא י"ט) וּמִקְדָּשֵׁי תִירָאוּ. שְׂמָרוּ עֲצַמְכֶם
מִהֲרָהוֹר, פִּי מִקְדָּשֵׁי קְדוּשָׁה הוּא לְמָה (ויקרא כ)
פִּי אֲנִי יְיָ מִקְדָּשְׁכֶם, אֲנִי בְּכָל צַד. ע"כ: (ע"ד כּאן
מִהַשְׂמִיטוֹת)

מָה הַטַּעַם אָמַר אֶת שְׂבִתֵי וְלֹא
אָמַר אֶת שְׂבִתוֹ? מִשְׁל לְמָה
הַדְּבָר דּוּמָה? לְמַלְךְ שְׁהִיָּה לוֹ
כְּלָה נְאֻה, וְכָל שְׂבוּעַ וְשְׂבוּעַ
מְזַמְיָנָה יוֹם אֶחָד לְהִיּוֹת עִמּוֹ,
וְהַמְּלִיךְ יֵשׁ לוֹ בְּנִים נְאִים
וְאוֹהָבִים, אָמַר לְהֵם: הוּאִיל וְכֵן,
שְׂמַחוּ אַתֶּם גַּם כֵּן בְּיוֹם שְׂמַחְתִּי,
כִּי אֲנִי בְּשַׁלְכֶם אֲנִי מִשְׂתַּדֵּל,
וְאַתֶּם גַּם כֵּן הִדְרוּ אוֹתוֹ. וּמָה זֶה
זְכוֹר וְשְׂמוֹר? זְכוֹר לְזָכַר, וְשְׂמוֹר
לְנִקְבָּה. מָה הַטַּעַם (ויקרא יט)
וּמִקְדָּשֵׁי תִירָאוּ? שְׂמָרוּ עֲצַמְכֶם
מִהֲרָהוֹר, פִּי מִקְדָּשֵׁי קְדוּשָׁה הוּא.
לְמָה? (שם כ) אֲנִי ה' מִקְדָּשְׁכֶם,
אֲנִי ה' בְּכָל צַד: ע"כ

וַיְבָרֵךְ אֱלֹהִים בְּיוֹם הַשְּׂבִיעִי דָּא תוֹרָה שְׂבַעַל
פָּה דְאִיהוּ יוֹם שְׂבִיעִי, וְבִיָּה אֲשַׁתְּכַלֵּל
עֲלֵמָא דְאִיהוּ קִיּוּמָא דְכֻלָּא. מְלֵאכְתוּ אֲשֶׁר
עָשָׂה וְלֹא כָּל מְלֵאכְתוּ, דְּהָא תוֹרָה שְׂבַכְתָּב
אֲפִיק כְּלָא בְּתוֹקְפָא דְכְּתָב דְנִפְיָק מִחֲכֻמָּתָא.
תְּלַת זְמַנִּין הָכָא בְּיוֹם הַשְּׂבִיעִי. וַיְבָרֵךְ אֱלֹהִים
בְּיוֹם הַשְּׂבִיעִי. וַיִּשְׂבּוֹת בְּיוֹם הַשְּׂבִיעִי. וַיְבָרֵךְ
אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׂבִיעִי. הָא תְּלַת. וַיְבָרֵךְ
אֱלֹהִים בְּיוֹם הַשְּׂבִיעִי, דָּא תוֹרָה שְׂבַעַל פָּה,
דַּעַם יוֹם הַשְּׂבִיעִי דָּא אֲשַׁתְּכַלֵּל עֲלֵמָא כְּדָקָא
אֲמַרְן.

מִהַשְׂמִיטוֹת.
וַיְבָרֵךְ אֱלֹהִים בְּיוֹם הַשְּׂבִיעִי - זו
תוֹרָה שְׂבַעַל פָּה שְׁהוּא יוֹם
שְׂבִיעִי, וְכִּה נִתְקַן הָעוֹלָם שְׁהוּא
קִיּוּם שֶׁל הַפֶּל. מְלֵאכְתוּ אֲשֶׁר
עָשָׂה, וְלֹא כָּל מְלֵאכְתוּ, שְׁהִיָּה
תוֹרָה שְׂבַכְתָּב הוֹצִיאָה הַפֶּל
בְּתַקְפָּה שֶׁל כְּתָב שִׁיּוּצָא מִחֲכֻמָּה.
שְׁלֹשׁ פְּעֻמִּים פֶּאן בְּיוֹם הַשְּׂבִיעִי:
וַיְבָרֵךְ אֱלֹהִים בְּיוֹם הַשְּׂבִיעִי.
וַיִּשְׂבּוֹת בְּיוֹם הַשְּׂבִיעִי. וַיְבָרֵךְ
אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׂבִיעִי. הָרִי
שְׁלֹשׁ. וַיְבָרֵךְ אֱלֹהִים בְּיוֹם הַשְּׂבִיעִי
- זו תוֹרָה שְׂבַעַל פָּה, שְׁעַם יוֹם
הַשְּׂבִיעִי הִנֵּה נִתְקַן הָעוֹלָם כְּמוֹ
שְׂאֲמַרְנָו.

וַיִּשְׂבּוֹת בְּיוֹם הַשְּׂבִיעִי, דָּא יְסוּדָא דְעֲלֵמָא.
בְּסַפְרָא דְרַב יִיבָא סְבָא דָּא יוֹבְלָא
וְעַל כֵּן פְּתִיב הָכָא מִכָּל מְלֵאכְתוּ
דְכֻלָּא נִפְיָק מִגְּיָה. וְאַנְן דָּא יְסוּדָא

וַיִּשְׂבּוֹת בְּיוֹם הַשְּׂבִיעִי - זֶה יְסוּד
הָעוֹלָם. בְּסַפְרוֹ שֶׁל רַבִּי יִיבָא
נִתְקַן זֶה יוֹבֵל. וְעַל כֵּן כְּתוּב פֶּאן
מִכָּל מְלֵאכְתוּ, שְׁהַכֵּל יִצָּא מִמֶּנּוּ.

לאחר קריאת הזוהר (יאמר תפלה זו בכנינת הלב)

יהי רצון מלפניך ה' אלקי ואלקי אבתי שיתקיים בנו עתה מקרא שפתוב "ואשים דברי פסיה ובצל ידי פסיתיה לנטע שמים וליסד ארץ", להעלות לרומם ולתקן הריסות וחרבות השכינה הקדושה לקשוט ופאר פירא עלאה ולארמון שעל מכונו ישב להחזיר עטרה ליושנה וקיים בנו מהרה מקרא שפתוב "ויהי אור הלבנה פאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים פאור שבעת הימים". וזכות הרשב"י הקדוש ובנו רבי אלעזר, וזותם בן עזיהו, יעמוד לנו לתקן העולם מיום שנברא עד סופו פראונו וברצון יראיו. ובזכות היותנו עסוקים בהקמה הזאת, על ידה תתקרב הגאולה, וישועתה מהרה תצמיח, לעלוי שכינת עוגנו במהרה במינו. ויקיים בנו מקרא שפתוב "ויאמר אלקים יהי אור", ויארר עלינו אור ה', ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד, אמן נצח סלה ועד. (נפח התפלה מתוך לשונו הקדוש של רבי חיים ויטאל זיע"א)

מוזרה אני לפניך השם אלוקי ואלקי אבותי שזכיתני ללמוד ולהגות בספר הקדוש הזה ויהרהר עליו, וזכות התנאים הקדושים שלמדנו תורתם יעמוד לנו ולזרענו ונזכה להבטחת הנביא (ישעיה נט, כ-כא) ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב נאם ה'. ואני זאת בריתי אותם אמר יהוה רוחי אשר עליה ודברי אשר שמתו פסיה לא ימושו מפיה ומפי זרעה ומפי זרע זרעה אמר ה' מעתה ועד עולם. ויתקיים בנו הנבואה (ישעיה נא, טז) ואשים דברי פסיה ובצל ידי פסיתיה לנטע שמים וליסד ארץ ולאמר לציון עמי אתה. ובפרפת משה רבינו מהימנא בתגלה במהרה ה' בך נחננו ואין עמו אל נכר, יראו עינינו וישמח לבנו ותגל נפשנו בישועתך באמת באמר לציון מלך אלוקיך, ברוך ה' לעולם אמן ואמן. (סיד ה')

אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן רחם עלינו טוב ומטיב הדרש לנו. שובה אלינו [עלינו] בהמון רחמיה בגלל אבות שעשו רצונה. בנה ביתך ככתחלה וכונן מקדשה על מכונו. והראנו בבנינו ושמחנו בתקונו. והשב שכינתך לתוכו, והשב פהנים לעבודתם ולויים לדוכנם לשירים ולזמרים. והשב ישראל לנויהם. ומלאה הארץ דעה את ה' ליראה ולאבהב את שמה הגדול הגבור והנורא אמן בן יהי רצון. (סי"ת)

הקדיש לעלוי הנשמה: הקדיש הוא שבח גדול לבורא עולם על פן יש בזה עלוי נשמה גדול לנפטר במקדש בזה שגורם לצבור לענות אמן, שהוא עלוי נשמה גדול עד מאד ונחת רוח לנשמה. מלבד מה שמצייל את הנפטר מדינה של גיהנם. מעלה אותו בדרגות נוספות בגן עדן (עיינו פה החיים שכתב לומר בכל ליל שבת קדיש אחר מאה שנה שעולה מעלה מעלה, ועי"ע פלא יוציא).

מעלת לימוד הזוהר לעלוי הנשמה: פתבו המקבלים: לימוד הקבלה והזוהר (תורת הרשב"י) יש בו תועלת לנשמה יותר משאר למידים. פי לכן נקרא זוהר שהוא מזהיר הנשמה... וביום שבת קודש ששעה אחת לימוד הזוה"ק שונה אלה שנה, ובשמחה מליון שנה עליו להשתדל יותר בלימוד הזוה"ק פי הוא מבחינת היום, קדוש הוא לאלהינו... ומה גדלה מעלת לימוד הזוהר הקדוש בגבהי מרומים ובמקדש ביום הקדוש יום השבת שאין ערה להשגתו, ובנדאי למודו בעד עלוי נשמת אביו או אמו ע"ה, אין קץ למעלתו ואין קץ לעלוי נשמת אביו או אמו ע"ה, ומעטרים לנשמה בעטרה ולבוש מיוחד בזכות למודו. וכן לתמי ותמותו ע"ה (ועי' קב הישר) והנה יאמרו אתו, כפול ומכפל שבעתים, בבחינת מכבודו במותו וכו', (ועי' פלא יוציא ערה כבוד אב ואם).

קדיש על ישראל נסח ספרדי (ע"מ)

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. (אמ) בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ וַיְמַלִּיד מַלְכוּתָהּ
וַיַּצְמַח פְּרָקְנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. (אמ) בְּחַיִּיכוּן וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית
יִשְׂרָאֵל בְּעֶנְלָא וּבְזִמְן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא
וּלְעָלְמֵי עָלְמֵינָא יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
וַיִּתְהַלֵּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא בְּרִידָהּ הוּא. (אמ) לְעֵלְמָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא
תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבְּנֵן
וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל תַּלְמִידֵי תַלְמִידֵיהוֹן דְעֶסְקִין בְּאוּרִיתָא קְדֻשָּׁתָא. דִּי
בְּאַתְרָא הַדִּין וְדִי כְּכָל אַתְרָא וְאַתְרָא, יְהֵא לְנָא וְלַהוֹן וּלְכוּן הֵנָּה וְחֶסְדָּא וְרַחֲמֵי
מִן קֳדָם מְאָרֵי שְׁמַיָּא וְאַרְעָא וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא,
חַיִּים וְשֹׁבְעֵי וַיִּשְׁוּעָה וְנַחְמָה וְשִׁיזְבָּא וְרַפּוּאָה וְגִאֲלָה וְסִלְיַחָה וְכַפְרָה, וְרוּחַ
וְהַצְּלָה לְנוּ וּלְכָל עַמּוּ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) עוֹשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא
בְּרַחֲמָיו יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוּ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ)

הַשְּׂכֵבָה לְאִישׁ: אֲשֶׁרֵי אִישׁ יֵרָא אֶת יְהוָה בְּמִצּוֹתָיו חֲפִיץ מְאֹד: הַמְרַחֵם עַל
כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יְחוּם וַיְחַמּוּל וַיִּרְחַם עַל נַפְשׁ, רוּחַ וְנִשְׁמָה שֶׁל (פב"פ). רוּחַ
יְהוָה תְּנִיחָנּוּ בְּגֵן עֵדֶן: דְאַתְפְּטֵר מִן עֲלְמָא הַדִּין כְּרַעוּת אֱלֹהָא מְאָרִיָּה שְׁמַיָּא
וְאַרְעָא. מְלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים בְּרַחֲמָיו יִרְחַם עָלָיו. וַיְחוּם וַיְחַמּוּל עָלָיו. מְלַךְ
מַלְכֵי הַמַּלְכִּים בְּרַחֲמָיו יִסְתִּירָהוּ בְּצַל כְּנָפָיו וּבִסְתֵר אֶהְלוּ לַחַזוּת בְּנוֹעַם
יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהִיבְלוּ. וְלִקְצֵן הַיָּמִין יַעֲמִידָהוּ. וּמִנְחַל עֵדֶנּוּ יִשְׁקָהוּ. וַיִּצְרֹר
בְּצִרּוֹר הַחַיִּים נִשְׁמָתוֹ. וַיִּשִׁים כְּבוֹד מְנוּחָתוֹ. יְהוָה הוּא נִחְלָתוֹ. וַיִּלְוֵה אֱלֹו
הַשְּׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבוֹ יְהִי שְׁלוֹם. כְּדַכְתִּיב: יְבוֹא שְׁלוֹם יְנוּחוֹ עַל מִשְׁכְּבוֹתָם.
הַלֵּךְ נִכְחוֹ. הוּא וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבִים עַמּוּ בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְּלִיחוֹת.
וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנֹאמֵר אָמֵן:

הַשְּׂכֵבָה לְאִשָּׁה: אֵשֶׁת חַיִל מִי וּמְצָא, וְרַחֵם מִפְּנֵינִים מִכְּרָה: שֶׁקֶר הַחֵן וְהַכֵּל
הַיָּפִי, אִשָּׁה יִרְאֵת יְהוָה הִיא תִתְהַלֵּל: תִּנּוּ לָהּ מִפְּרֵי יָדֶיהָ, וַיְהַלְלוּהָ בְּשַׁעֲרֵים
מַעֲשֵׂיהָ: הַמְרַחֵם עַל כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יְחוּם וַיְחַמּוּל וַיִּרְחַם עַל נַפְשׁ, רוּחַ וְנִשְׁמָה
שֶׁל (פב"פ). רוּחַ יְהוָה תְּנִיחָנּוּ בְּגֵן עֵדֶן: דְאַתְפְּטֵר מִן עֲלְמָא הַדִּין כְּרַעוּת
אֱלֹהָא מְרִיָּה שְׁמַיָּא וְאַרְעָא. הַמְלַךְ בְּרַחֲמָיו יְחוּם וַיְחַמּוּל עָלֶיהָ. וַיִּלְוֵה אֱלִיָּה
הַשְּׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבָהּ יְהִי שְׁלוֹם. כְּדַכְתִּיב: יְבוֹא שְׁלוֹם יְנוּחוֹ עַל מִשְׁכְּבוֹתָם.
הַלֵּךְ נִכְחוֹ. הִיא וְכָל בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבוֹת עִמָּה בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְּלִיחוֹת.
וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנֹאמֵר אָמֵן:

יתגדל ויתקדש שמה רבא. בעלמא די ברא כרעותה וימליך מלכותה. ויצמח פורקנה ויקרב משיחה. בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל. בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן: יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמאי: יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמה דקודשא. בריך הוא לעלא (בעשי"ת ולעלא מכל) מן כל ברכתא ושירתא, תשבחתא ונחמתא, דאמירן בעלמא. ואמרו אמן:

על ישראל ועל רבנן ועל תלמידיהון ועל כל תלמידי תלמידיהון ועל כל מאן דעסקין באורייתא די באתרא הדין ודי בכל אתר ואתר יהא להון ולכון שלמא רבא הנא וחסדא ורחמי וחי אריכי ומזוני רויחי ופורקנא מן קדם אבוהון די בשמיא וארעא ואמרו אמן: יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן: עושה שלום במרומיו הוא ברחמי יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:

תפלה על הנפטר לאחר הלמוד

לאיש: אנא ה' מלא רחמים אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפלתנו בעבור נשמת (פלוגי בן פלוגי) וגמול נא עמו בחסדך הגדול לפתח לו שערי רחמים וחסד, שערי גן עדן, ותקבל את נשמתו באהבה ובחבה. ושלח לו מלאכך הקדושים והטהורים להוליכו ולהושיבו תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים והצדקניות וחסידים וחסידות להנות מזיו שכינתך, ולהשביעו מטובך הצפון לצדיקים. והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדוה ובשמחה ובשלום, כדכתיב, יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו. וכתיב, יעלו חסידים כבוד ירננו על משכבותם. וכתיב, אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך, ותשמר אותו מחובט הקבר ומרמה ותולעה. ותסלח ותמחול לו על כל פשעיו. כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. וזכר לו זכיותיו וצדקותיו אשר עשה. ותשפיע לו מנשמתו לרשון עצמותיו בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, וכתיב, שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה. וישכון בטח בדרך ושאנן מפחד רעה, ואל יראה פני גיהנם. ונשמתו תהא צרוכה בצרור החיים ולהחיותו בתחית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן:

לאשה: אנא ה' מלא רחמים אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפלתנו בעבור נשמת (פלוגי בת פלוגי) וגמול נא עמה בחסדך הגדול לפתח לה שערי רחמים וחסד, שערי גן עדן, ותקבל את נשמתה באהבה ובחבה. ושלח לה מלאכך הקדושים והטהורים להוליכה ולהושיבה תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים והצדקניות וחסידים וחסידות להנות מזיו שכינתך, ולהשביעיה מטובך הצפון לצדיקים. והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדוה ובשמחה ובשלום, כדכתיב, יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו. וכתיב, יעלו חסידים כבוד ירננו על משכבותם. וכתיב, אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך, ותשמר אותה מחובט הקבר ומרמה ותולעה. ותסלח ותמחול לה על כל פשעיה. כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. וזכר לה זכיותיה וצדקותיה אשר עשתה. ותשפיע לה מנשמתה לרשון עצמותיה בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, וכתיב, שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה. ותשכון בטח בדרך ושאנן מפחד רעה, ואל תראה פני גיהנם. ונשמתה תהא צרוכה בצרור החיים ולהחיותה בתחית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן:

